

מ"ת 27011/04/20 - מדינת ישראל נגד איאד סעדי

בית המשפט המחוזי בחיפה

מ"ת 27011-04-20 מדינת ישראל נ' סעדי(עציר)

בפני כבוד השופט ניצן סילמן
מבקשים מדינת ישראל
נגד משיבים
איאד סעדי (עציר)
החלטה

1. בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים.
2. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת שוד בנסיבות מחמירות.
3. על פי הנטען בכתב האישום, שדד המשיב, עם אחר, חנות תחנת דלק, אגב שימוש בנשק קר.
4. ביום 4/5/20 אישר המשיב קיומה של תשתית ראייתית לכאורית; למשיב עבר פלילי (הרשעות משנת 2007, 2013) ונוכח השימוש בנשק קר עילת המעצר מסתברת.
5. על מנת לבחון חלופה הופנה המשיב לשירות המבחן.
6. ביום 27/5/20 התקבל תסקיר מבחן; התסקיר המליץ על שילוב המשיב בחלופה טיפולית לגמילה.
7. שירות המבחן סבר כי הסבירות להישנות מקרים פורצי חוק הנה גבוהה, אך הרחקתו מסביבת מגוריו ומתן האפשרות להשתלב בהליך טיפולי, תפחית **משמעותית**, את רמת הסיכון הנשקפת מהמשיב.
8. ביום 1/6/20 נדונה החלופה המוצעת; במקביל, ראיתי לחקור את אשת המשיב כערבה מגבה; הגם שאשת המשיב עשתה רושם תקין, לא ניתן היה להמנע מלהתייחס לקשיים לפיהם תלוי ועומד כנגד המשיב כתב אישום בו אשת המשיב מופיעה כמתלוננת, אשת המשיב עדת תביעה בתיק דנן, ובנוסף מאוזכר בתיק כי אשה זו ליוותה המשיב למקום הידוע כאזור בו נמכרים סמים.
9. כשלעצמי, מעבר לשאלת הערבה המגבה, התקשיתי לשקול אפשרות שילוב המשיב בחלופה טיפולית, עת המשיב מציין כי בכוונתו לנהל התיק העיקרי (זאת הן מהבחינה הטיפולית כשאלה של נטילת אחריות, והן מהבחינה הפרקטית- זמינות לדיונים).
10. על כן, הפניתי עניין המשיב להבהרות שירות המבחן.
11. ביום 4/6/20 התקבל תסקיר משלים מאת שירות המבחן; שירות המבחן התייחס לאפשרות ניהול התיק העיקרי, וציין כי המשיב שיתף בפתיחות בהתנהלותו טרם מעצרו, והיה מודע לכשלו; שירות המבחן שב על המלצתו לשילוב

המשיב בהליך טיפולי.

12. ביום 7/6/20 התקיים דיון נוסף בו שבו הצדדים על טיעוניהם; המבקשת הטעימה כי לגישה אין המשיב מתאים להליכי גמילה בשלב המעצר משאינו עומד בחריגי הלכת סוויסה (בש"פ 1981/11); עוד ציינה המבקשת כי מדובר במי שמסוכנותו גבוהה, וקיימים קשיים גם בנושא הערבה המגבה כאמור.
13. בשלב זה טרם הגעתי לכלל החלטה וביקשתי כי מנהל הקהילה- מוסד הגמילה קהילת אלפטאם, יתייצב באולמי על מנת לשפוך אור על תנאי הקהילה, והיכולת לקיים הליכי טיפול אגב ניהול הליך עיקרי.
14. ביום 10/6/20 התקיים דיון נוסף אליו התייצב מנהל הקהילה; מנהל הקהילה אישר כי קיימים מטופלים המצויים בחלופת מעצר בקהילה, וחלקם מנהלים ההליכים; הקהילה דואגת לליווי להליכים, גם לימי שמיעה שלמים. לקהילה ניסיון בעבודה מול בתי המשפט, וחובת דיווח למשטרה במקרה של עזיבה או בריחה.
15. לאחר חקירת מנהל הקהילה, נחקרה אם המשיב כערבה נוספת; אציין כי זו הותירה רושם חיובי.
16. ביקשתי שהות לחכוך; הגיעה עת ההכרעה.
17. לאחר בחינת טענות הצדדים, לא בלי התלבטות, רואה אני לאמץ המלצות שירות המבחן.
18. ראשית, מדובר בשני תסקירים עוקבים בהם המליץ שירות המבחן על העדפת החלופה; במיוחד במקרים המבוססים על עבירות עם רקע של שימוש בסמים, לשירות המבחן מומחיות בבחינת המסוכנות ויכולת הקהילה.
19. שנית, שירות המבחן התרשם כי המשיב במעצר "נמצא במצב רגשי ירוד, חש אכזבה עצמית חווה את מעצרו באופן מרתיע". מדובר במצוקה שניתן להתחשב בה כפרמטר נוסף בהעדפת חלופה. ראה בש"פ 5856/18 **זידאן נ' מ"י**.
20. שלישית, הגם שלמשיב עבר פלילי- הרי הוא מהעבר הרחוק יחסית; ניתן לראות כי לפחות בשנים האחרונות, הקים המשיב משפחה, אב לשלושה ילדים, ועבד בקרית הפלדה באזור.
21. רביעית, יש להביא בחשבון גם השפעת המעצר עד היום והיותו מרתיע (ראה בש"פ 11163/08 **דוד סל נ' מ"י**).
22. אשר לתנאי הלכת סוויסה, אכן אין המדובר במי שהיה מצוי בהליך גמילה עובר למעצר. עם זאת, גם כאן, ניתן לראות כי מתקיימים חריגים המצדיקים היעדרות.
23. המשיב פנה בינואר 2020 לקהילה הטיפולית אלפטאם, ושהה בה לצורך גמילה פיזית; **טרם מעצרו פנה המשיב לקהילה וביקש להשתלב בה להליך טיפול, אך עקב מצב החירום לא ניתן היה לשלבו**
24. למעשה, פניה כפולה בזמן כל כך קצר מלמדת על הכרה בצורך, ורק יד הגורל (או שמא יד הנגיף) הם שמנעו קיום התנאי הראשון המרכזי.
25. אשר לפוטנציאל הצלחת הליך הגמילה- אין לי אלא להפנות להמלצות התסקירים.
26. שירות המבחן סבר כי מדובר במי המסוגל להיעזר בגורמי טיפול, והפרוגנוזה הטיפולית בעניינו הוערכה גבוהה.

שירות המבחן ציין המוטיבציה החוזרת שהפגין המשיב בפנייה לקהילה כגורם מגביר סיכוי להצלחה

27. עוד ציין שירות המבחן, לאורכם ורוחבם של תסקירים, כי מדובר במי המכה על חטא, המביע אכזבה רבה מהתנהלותו וחש בושה על התנהלותו; המשיב חש שפגע ואכזב את בת זוגו, ויש בכך אלמנט ממריץ להצלחת הטיפול

28. אשר ליכולת להקנות מסוכנות- אומנם תסקיר המבחן מצא את רמת הסיכון להישנות עבירה גבוהה. יחד עם זאת ציין שירות המבחן כי השתלבות המשיב בהליך טיפולי, בצד המוטיבציה שמגלה המשיב לשיקום, ביכולתם להפחית רמת הסיכון "משמעותית".

29. ראה בתסקיר מחודש מאי- עמ' 3 הערכת סיכון; עמ' 5 המלצות; תסקיר יוני- עמ' 2 סיפא.

30. זאת ועוד- קיימים לא מעט מקרים בפסיקה בהם סבר כב' בית המשפט העליון כי די בהתקיימות חלק משלושת התנאים- על מנת לאפשר לשלב נאשם בהליכי גמילה גם בשלב המעצר; ראה למשל- **בש"פ 32/12 פלוני נ' מ"י**; **בש"פ 4036/15 ישראלי נ' מדינת ישראל** ("החריג דנן יחול אם התקיימו שניים משלושת התנאים המצטברים הבאים....").

31. מקרה והמדובר ברצון כן ואמיתי להיגמל, יש לשקול בחיוב שחרור נאשם, גם אם רצון הנאשם בחלקו נובע מרצונו להשתחרר מהמעצר (**בש"פ 8791/10 לוי נ' מ"י**).

32. במקרה שבפנינו מדובר ברצון מובהק, לא רק בשל חרב ההליך המשפטי, אלא גם עובר לו

33. במיוחד אמורים הדברים מקום בו נסיבות החיים היו קשות. במצב זה הגמשת כללי הלכת סויה (לרבות באי קיום התנאי הראשון) מתבקשת. אין לי אלא להפנות לכתוב **בש"פ 1152/17 מולה דרבה נ' מ"י**:

...אני סבורה שהיחוד במקרה זה נובע מכך שלא זו בלבד שמדובר באדם הנמצא בתחילת חייו, אלא גם שעד כה הזדמנויות החיים שעמדו לרשותו, ובכללן יכולתו לצפות לתמיכה משפחתית, היו תמיד דלות. כפי שצינתי בעבר, ראוי גם במקרה זה שלא לנעול את השער דווקא כאשר "שערי התקווה... מאיימים להיסגר" (ראו: בש"פ 3292/14 ציבר נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (20.5.2014)). נסיבות חיים אלה מעצימות את ההצדקה לעשות כל מאמץ למיצוי הפוטנציאל השיקומי של העורר, אשר במשך כל חייו נעדר דמות הורית שיכלה להכווין אותו ולהציב עבורו גבולות.

הפוטנציאל השיקומי המשמעותי של העורר לא נעלם גם מעיני שירות המבחן, אשר מצא את העורר כמתאים לתכנית טיפולית ואף אישר את המתווה הכללי שלה. כפי שנקבע בעבר, "דרך המלך, בבחינת תנאי יסודי למתן צו מבחן לטיפול גמילה, היא המלצת שירות מבחן, שהוא הגוף המקצועי המרכז את המידע הנדרש לקבלת החלטה אם הנאשם מתאים לעבור טיפול גמילה" (ראו: ענין סויה, בעמ' 115). על רקע זה, אם בעת הנוכחית הצליח העורר לגייס עצמו לתהליך של גמילה שלו נמצא מתאים- הרי שבהתחשב בגילו הצעיר ובמיעוט ההזדמנויות שעמדו בפניו - יש לעשות כל מאמץ לאפשר לו לעשות שינוי. שינוי כזה, ככל שיצליח, ייטיב עמו, ולא פחות מכך עם החברה כולה, שהרי לצד האינטרס להגן על הציבור מפני מבצעי עבירות ניצב גם האינטרס הציבורי בשיקום עבריינים (ראו: ע"פ 2420/15 אבטליון נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (29.11.2015); ע"פ 4503/16 אבו שנדי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (9.6.2016)).

אשר לנסיבות האישיות- אפנה לתסקיר שירות המבחן. מדובר במשיב אשר גדל במשפחה נורמטיבית לחלוטין. המשיב התגייס לצבא. מהלך שירותו הצבאי היה נוכח באירוע דריסה, מהלכו נהרג מול עיניו אחד ממפקדיו בצבא, חבר קרוב, ואחר נפצע באופן קשה. האירוע מתואר על ידי המשיב כטראומתי על ידו. בעקבות האירוע, החל המשיב להגביר את כמויות השתייה ופיתח תלות בסם מסוג נייס גאי. המשיב גילה מודעות להידרדרות שנגרמה ולהשלכות ההרסניות של ההתמכרות על חייו. אט אט, החל כדור השלג צובר תנופה, המשיב הסתבך בעבירות, הורד בדרגה והוצא מלחימה במג"ב. סופו של יום נדון המשיב למחבוש בצבא ושוחרר. התדרדרות המשיב נמשכה, בצד ההתמכרות וכאמור, בהמשך, נפתח כנגד המשיב ת"פ 8491-07-15 שם הופנה למסגרת טיפולית.

34. במקרה בפנינו מתארים התסקירים נסיבות חיים הכוללות גירושין מוקדמים, קשר רופף עם הורים, מחסור בצרכים פיזיים ורגשיים, וקושי מול האב החורג- לאחר נישואי אמו; שירות המבחן התרשם כי מדובר במי שחוזה פגיעות רגשיות ותסכולים רבים מהלך חייו

35. גם נסיבות לא פשוטות אלו, מצדיקות ולו הגמשת כללי חריגי הלכת סוויסה.

36. לשחרור להליכי גמילה וטיפול במקרה של שוד, גם עם עבר מכביד ומאסר מותנה- ראה **בש"פ 4108/09 סולומון וונדמגין נ' מדינת ישראל**; להגמשת תנאי הלכת סוויסה גם לאחר שנאשם ריצה מאסר, ומואשם בעבירת שוד- ראה **בש"פ 8168/17 קרקי נ' מדינת ישראל**; ראה גם בש"פ 6990/08 **גיטנס נ' מדינת ישראל**, בכל הנוגע ליצירת ציפיה לאחר תסקיר.

37. ראה במיוחד בש"פ 3292/14 **ציבר נ' מ"י** גם כן בעבירת שוד (התחשבות בנסיבות חיים); בש"פ 4336/19 **ביאדגלין נ' מ"י** - שוב התחשבות בנסיבות חיים; ראה גם מ"ת (מר') 20489-04-15; מ"ת (י-ם) 1556-02-17; מ"ת (י-ם) 10131-04-18; מ"ת (חי') 54384-02-15.

38. סופו של יום, רואה אני לאמץ ההמלצה ולהורות כדלקמן:-

39. אם המשיב תשמש כערבה מגבה, בכפוף להתחייבותה ולחתימתה על התחייבות בסך של 10,000 ₪ להבטחת תנאי הפיקוח; אשת המשיב תחתום התחייבות צד ג' בסך זהה.

40. **החל מיום 18/6 שעה 10:00 ישולב המשיב בקהילת אלפטאם, כחלופת מעצר**, במעצר בית מלא בקהילה, בתנאי המקום, עד תום ההליכים כנגדו; המשיב יפקיד סך של 5,000 ₪ להבטחת קיום מעצר הבית המלא וההמצאות בקהילה וכיבוד תנאי השהייה הקבועים בקהילה; מעבר לכך יחתום המשיב על התחייבות בגובה 10,000 ₪ להבטחת התנאים הנ"ל; מובהר לקהילת אלפטאם כי בכל מקרה של הפרת תנאים, יציאה משטח הקהילה, התנהגות אלימה, **יש לדווח מיידית למשטרת ישראל ולבית המשפט**; מובהר למשיב כי הפרה תביא להשמתו מאחורי סורג ובריח.

41. השב"ס יעביר המשיב דלת לדלת לעמותה; **ניתן צו פיקוח לטובת שירות המבחן למשך 6 חודשים; הארכתו תהיה בהתאם למעקב.**

42. **המזכירות תעביר ההחלטה לשירות המבחן. זה יגיש עדכון בדבר קליטת המשיב תוך 7 ימים מעם**

הקליטה.

43. בשלב זה על מנת לאפשר מעקב אחר קיום ההחלטה, חרף העובדה כי תחולתה דחויה- אני מורה על עיכוב ביצוע ההחלטה למשך 48 שעות. המאשימה תודיע עמדתה.

ניתנה היום, י"ט סיוון תש"פ, 11 יוני 2020, בהעדר הצדדים.